



> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

BEZOEKADRES
Ankerkade 275
6222 NL Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
Voortgang rattenbestrijding

DATUM
28 januari 2022
Verz. 1 februari 2022

BIJLAGEN
1

BEHANDELD DOOR
JCM (Janneke) Ackermans

TELEFOONNUMMER
043 350 4642

ONZE REFERENTIE
2022.02745

E-MAILADRES
Janneke.Ackermans@maastricht.nl

FAXNUMMER

UW REFERENTIE
--

Geachte raadsleden,

Graag informeer ik u hierbij over de voortgang van de rattenbestrijding in gemeente Maastricht. Naar aanleiding van de toenemende overlast van de bruine rat in Maastricht en steeds strenger wordende wetgeving met betrekking tot het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen, is in februari 2020 een uitvoeringsnotitie vastgesteld en extra budget toegekend om deze overlast terug te brengen. In september 2020 is de personele capaciteit vergroot, waarna er meer ruimte kwam voor een andere benadering van rattenbestrijding.

Integrale aanpak

Vóór de vaststelling van de uitvoeringsnotitie werd rattenbestrijding op ad-hoc basis aangepakt. Er werd met name probleemgestuurd gewerkt. Het bestrijden van ratten stond hierbij centraal, terwijl bronaanpak vaak niet aan de orde kwam. De uitbreiding van de personele capaciteit heeft gezorgd voor meer ruimte om samenwerking op te zoeken met partners binnen en buiten de gemeente. Er wordt nu gewerkt volgens het Integrated Pest Management (IPM) principe. Dit houdt in dat eerst gezocht wordt naar de oorzaak van een rattenprobleem. Betrokken partijen zorgen er vervolgens samen voor dat deze oorzaak wordt weg genomen. Bestrijding is daardoor efficiënter en duurzamer.

Zo is de rattenproblematiek aan de Terra Cottalaan in Pottenberg opgelost door samenwerking met interne afdelingen riolering, afval, groen(ontwerp) en externe partijen Woonpunt en Servatius. Op deze locatie was de rattenpopulatie gevestigd in een lange strook bodembedekkers die deels van de gemeente en deels van de woningcorporaties was. Na overleg met afdeling groen, Servatius en Woonpunt is de strook bodembedekkers helemaal vervangen door gazon. Daarbij zijn de rattenholen vernietigd en heeft Stadsbeheer in de omliggende begroeiing nog weken gemonitord met klemmen om verspreiding van overgebleven ratten te voorkomen. De rattenproblematiek bij de Geusselt is op gelijke wijze onder controle gekregen door samenwerking met interne afdelingen riolering, groen(ontwerp), afval en handhaving en met McDonalds als externe partij.

Preventie

Voorkomen is beter dan genezen. De inrichting van de openbare ruimte speelt bijvoorbeeld een rol in rattenoverlast. Daarom zijn er in het vernieuwde handboek openbare ruimte aandachtspunten opgenomen met betrekking tot ratten:

- Gebruik alleen afvalbakken die gesloten zijn aan de onderkant.
- Om rattenoverlast te minimaliseren bij voorkeur geen beplanting rondom milieuperrons gebruiken die een potentiële schuilplaats vormt voor de ratten.



DATUM
18 mei 2021

- Bij het aanwijzen van een inzamelplek voor restafval rekening houden met potentiële rattenoverlast. Bij voorkeur niet op een groenstrook en niet in de buurt van bodemdekkende beplanting.
- Bij kunstwerken of ander meubilair voorkomen dat er grote open ruimtes zijn waarin ratten kunnen nestelen.

Een belangrijk punt bij het voorkomen van rattenoverlast is het correct afdoppen van rioleringsbuizen bij sloop of andere werkzaamheden. We zien dat dit nog regelmatig mis gaat. In samenwerking met team riolering en met onze vergunnende en toezichthoudende collega's van bouw- en woningtoezicht wordt bekeken hoe we hier meer grip op kunnen krijgen.

Bestrijding

Vóór 2019 werden ratten nog regelmatig bestreden met chemische middelen. De gemeente wil het gebruik van chemische middelen verminderen.

Het is belangrijk vooral de oorzaak van het probleem aan te pakken. Is er bestrijding nodig, dan wordt er gebruik gemaakt van mechanische bestrijding. Mechanische bestrijding is bestrijding met bijvoorbeeld klemmen of een verdrinkingsval. Alleen in noodgevallen (direct gevaar voor de volksgezondheid) of bij aanhoudende overlast die met mechanische bestrijding niet verholpen kan worden, mogen chemische bestrijdingsmiddelen ingezet worden. In 2020 en 2021 heeft er bestrijding van ratten plaats gevonden op ongeveer 65 locaties in de openbare ruimte in Maastricht. Slechts in 6 gevallen is er naast mechanische ook tijdelijk chemische bestrijding ingezet.

Innovatie

In 2020 en 2021 zijn diverse bestrijdingsmethodes getoetst, waarvan de verdrinkingsval succesvol is. Dit is een val waarin meerdere ratten gelijktijdig gevangen kunnen worden. Ratten worden middels zonnebloempitten een val ingelokt. Als ze een trigger aanraken, vallen ze in een bak met olie, waarin ze vervolgens meteen zinken en verdrinken. Een zeer efficiënte manier van bestrijden die bijvoorbeeld succesvol ingezet is bij rattenoverlast op milieuperrons aan de Artsenijstraat, het Bat en de Keurmeestersdreef.

Vanaf maart 2022 zullen 5 stuks van een nieuw type verdrinkingsval ingezet worden voor rattenbestrijding in de binnenstad van Maastricht. Deze nieuwe vallen geven een signaal als er ratten gevangen zijn en hoeven dus minder frequent gecontroleerd te worden. De dode ratten worden afgevoerd en vernietigd.

Pilot smart rioleringsval

In juni 2021 is de pilot in Nazareth met de smart rioleringsval van Anticimex gestart. De smart rioleringsval wordt in de putten van de riolering gemonteerd en twee sensoren in de val zorgen ervoor dat de val geactiveerd wordt als er een rat onderdoor loopt. De rat wordt snel en efficiënt gedood waarna hij door het rioolwater wordt afgevoerd. Om de bovengrondse activiteit van ratten in Nazareth te monitoren zijn er 30 rattenklemmen verspreid over Nazareth geplaatst.

Van juni tot en met december 2021 hebben de 15 smart rioleringsvallen in totaal ongeveer 540 ratten gedood. Dat zijn er gemiddeld 90 per maand.

De 30 klemmen die bedoeld zijn voor bovengrondse monitoring hebben in dezelfde periode 10 vangsten opgeleverd, waarvan 7 in de eerste maand van de pilot.

Het aantal meldingen van ratten(overlast) in Nazareth sinds de start van de pilot bedraagt ongeveer 40. Het 4 weeksgemiddelde laat een dalende lijn zien van gemiddeld 3 meldingen per week in de eerste 4 weken van de pilot naar gemiddeld 1 melding in de 4 meest recente weken.

Door middel van een enquête hebben meer dan 300 huishoudens aangegeven hoe ze de rattenoverlast in Nazareth ervaren. De enquête is huis-aan-huis gehouden van 15 november tot 30



DATUM
18 mei 2021

november 2021. Binnen het pilot gebied geven meer mensen aan dat de rattenoverlast de laatste maanden verminderd is (34%) dan buiten het pilot gebied (7%).
De pilot loopt nog tot en met mei 2022 en gezien de positieve resultaten tot nu toe wordt bekeken of verlenging mogelijk is.

Stripfiguur Lewie

De invloed van bewoner gedrag op overlast van ratten is groot. Denk aan het verkeerd aanbieden van restafval, het bijplaatsen van afval bij milieuperrons, het opslaan van afval in tuinen en het niet opruimen van hondenpoep. Informatie geven zodat mensen rattenoverlast herkennen en zich bewust worden van hun rol hierin is daarom heel belangrijk. Zowel in het wijkblad 'Nazareth info' als in 'de Gezet van Mariaberg' zijn in 2020 en 2021 diverse informatieve stukjes geplaatst.

In samenwerking met Woonpunt, Servatius en Maasvallei is een stripfiguurreeks over de rat 'Lewie' opgezet. In 2022 zullen er ongeveer 15 korte stripverhalen van 6 plaatjes verschijnen in de wijkbladen, in de informatiekraantjes van de woningcorporaties en op social media. De bedoeling is dat Lewie op een ludieke en laagdrempelige manier bewustwording creëert bij de inwoners van Maastricht en zo bijdraagt aan het voorkomen van rattenoverlast.

Doelen voor 2022

Maastricht rat-vrij krijgen is niet mogelijk. In de afgelopen twee jaren is echter wel toe gewerkt naar aan hanteerbare situatie en zijn ernstige overlast situaties verholpen.

Komend jaar wordt gewerkt aan een tweetal doelen:

Gestructureerde en gerichte communicatie en voorlichting aan bewoners in samenwerking met externe partijen.

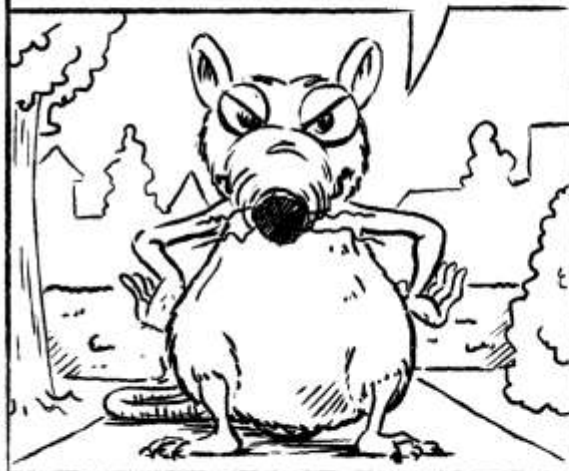
Het tweede doel is het zoeken naar toekomstbestendige alternatieven voor chemische bestrijding, door verder onderzoek naar- en testen van geschikte alternatieve bestrijdingsmethodes zoals de smart rioleringsval en de nieuwe verdrinkingsval.

Hoogachtend,

John Aarts,
Wethouder Financiën, Vastgoed, Stadsbeheer en Hospitality.

LEWIE

DAG MENSEN, WIJ HEBBEN EEN PROBLEEM!
U DENKT SOMS DAT WIJ... MUIZEN ZIJN!



EN DAT IS DUS NIET ZO!
DIT... DIT IS EEN MUIS.



ZIE JE DAT PIELESTAARTJE?
DIE VAN MIJ IS PAS EEN STAART!*



*DE STAART VAN EEN BRUINE RAT IS TUSSEN DE 15 EN 22 CM LANG.
DIE VAN EEN MUIS MAAR 5 - 10 CM.

EN DAN DAT FORMAAT,
IK EET 'M ZO OP!
MMM... MISSCHIEN LATER.



OKEE, NET ALS RATTEN HEBBEN ZE
SNIJTANDEN DIE ALTIJD DOORGROEIEN,
MAAR DAT HEBBEN KONIJNEN OOK.



DUS ALS JE WEER EENS IETS ZIET KRUIPEN, KIK DAN EVEN
GOED WAT HET IS. WIJ RATTEN HEBBEN OOK ONZE TROTS.



TOT ZIENS!

LEWIE

LIEVE MENSEN, FIJN DAT U KIJKT. VANDAAG NEMEN WE EEN KIKJE IN HET RIOOL, OF ZOALS WIJ RATTEN ZEGGEN: HET PARADIJS! HIER BENEDEN HEBBEN WIJ NAMELIJK ALLES WAT ONS RATTENHARTJE BEGEERT.



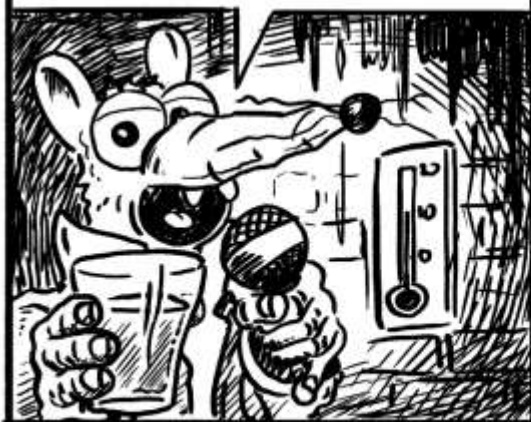
VOOR DE HONGERIGE RAT:
U SPOELT HET ETEN DOOR HET TOILET
EN HIER DRIJFT HET ZO VOORBIJ!



EN DEZE DOODLOPENDE TUNNELTJES?
HEERLIJK VOOR WIE ZIJN NESTJE WIL
BOUWEN VAN BIJVOORBEELD MONDKAPJES,
MAANDVERBAND EN TOILETPAPIER



OOK FIJN: HIER ONDER DE GROND IS
ER WATER IN OVERVLOED, HET IS NOOIT
TE KOUD EN ER ZIJN GEEN DIEREN
DIE RATTEN ETEN!



EN ALS WE HET BENEDEN TOCH EEN KEER BEU ZIJN, KOMEN WE
GRAAG BOVENGRONDS. ALS EEN RIOOL KAPOT IS KAN DAT NAMELIJK
WE GRAVEN DAN VIA EEN SCHEUR IN DE WAND NAAR BOVEN EN MAKEN
DAAR EEN MOOI OVAAL GAT. DE GROND VERZAKT DAN EEN BEETJE.



TOT ZOEVER DIT INKIKJE, MENSEN.
VANUIT HET RIOOL WAS DIT UW VERSLAGGEVER.

